

DOKTORAND: Simen Gangnæs Enger
GRAD: Philosophiae doctor
FAKULTET: Det samfunnsvitenskapelige fakultet
INSTITUTT: TIK Senter for teknologi, innovasjon og kultur
FAGOMRÅDE: Teknologi, innovasjon og kultur
VEILEDERE: Professor Magnus Gulbrandsen
Professor Fulvio Castellacci
DISPUTASDATO: Ikke klart ved innlevering

**AVHANDLINGENS
TITTEL:** *The factors behind participation: Evidence from
the European framework programme, Horizon
2020*

EU satser på forskning og innovasjon, men hvem får delta?

I sin doktorgradsavhandling utforsker Enger hvilke underliggende prosesser som påvirker mulighetene til å vinne frem i konkurransen om forskningsmidler til internasjonale samarbeidsprosjekter under EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont 2020. Avhandlingen har et særlig fokus på offentlig finansierte forskningsinstitusjoner.

Engers avhandling viser at for å lykkes må de enkelte forskningsinstitusjonene foreta en rekke valg som påvirker sjansene for finansiering, for eksempel av samarbeidspartnere. I hvilken grad de lykkes blir i all hovedsak bestemt ut fra hvilket utgangspunkt de har av interne ressurser, faglig renommé og produktivitet samt tilgang til sentrale samarbeidsnettverk – et utgangspunkt som gradvis forsterkes til å utgjøre et konkurransefortrinn.

Bakgrunnen for avhandlingen er at forskere i økende grad utsettes for krav om å konkurrere til seg forskningsmidler på internasjonale arenaer. Ny kunnskap og innovasjon blir ikke lenger utviklet avsondret fra omverden, men på tvers av landegrenser og fagområder.

Europeiske land, og Norge inkludert, investerer store ressurser på å fremme forskningssamarbeid på tvers av Europa. Det skal skapes ny kunnskap, arbeidsplasser og sikres økt verdiskapning og velferd.

I dette forskningssystemet fordeles ikke ressursene likt, men etter konkurranse. Enkelte er mer effektive enn andre og evner å ta til seg brorparten av ressursene uten at vi egentlig har visst hvorfor. Når et nytt og enda mer kostbart forskningsprogram skal etterfølge det nåværende i 2021 er det på tide å ta lærdom av erfaringene og justere politikken deretter.

Forutsetningene til hvem som vinner forskningsmidler vil aldri være like, men EU kan sørge for at konkurransevilkårene ikke forsterker en skjevdeling av ressursene. Det samme gjelder det nasjonale virkemiddelapparatet som kan bidra til å løfte sine egne forskningsinstitusjoner der utgangspunktet er dårligere enn i andre land.